

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Milana Lipovského a sudcov JUDr. Jany Serbovej a JUDr. Igora Burgera na neverejnom zasadnutí v Bratislave 13. marca 2013 v trestnej veci obvineného **J. D. a spol. pre zločin krádeže spolupáchateľstvom** podľa § 20, § 212 ods. 1, ods. 3 písm. b/, ods. 4 písm. c/ Tr. zák., vedenej na Okresnom súde Spišská Nová Ves pod sp. zn. 3T 224/2010, o dovolaniach, ktoré podali obvinení J. D. a Š. D., prostredníctvom svojho obhajcu JUDr. R. Z., advokáta v Spišskej Novej Vsi, proti uzneseniam Krajského súdu v Košiciach, zo dňa 14. septembra 2011, sp. zn. 6To 78/2011, takto

r o z h o d o l :

I.

Podľa § 382 písm. d/ Tr. por. dovolanie obvineného Š. D. **sa o d m i e t a .**

II.

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvineného J. D. **sa o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e

Rozsudkom Okresného súdu Spišská Nová Ves z 13. júla 2011, sp. zn. 3T 224/2010, boli obvinení J. D. a Š. D. uznaní za vinných zo spáchania

zločinu krádeže spolupáchateľstvom podľa § 20 Tr. zák., § 212 ods. 1, ods. 4 písm. c/ Tr. zák. a obvinený J. D. aj podľa § 212 ods. 3 písm. b/ Tr. zák. v podstate na tom skutkovom základe, že

dňa 13. júna 2010 v čase okolo 23.00 hod. do 14. júna 2010 do 01.00 hod. v katastrálnom území mesta S., okres L., v lokalite zv. P., po predchádzajúcej dohode s t.č.

odsúdenými M. H., R. P., ml. M. M., ml. L. M., ml. J. K. a ďalšou stíhanou osobou, ukradli časť strešnej krytiny kaplnky sv. J., súp. č. X., zapísanej v ústrednom zozname kultúrnych pamiatok Pamiatkového úradu Slovenskej republiky pod č. X. ako národná kultúrna pamiatka takým spôsobom, že časť obvinených vyliezla na strechu kaplnky vo výške 3 m pomocou rebríka a následne postupne pomocou sekier osekávali medený plech o celkovej ploche najmenej 15 m², ktorý následne zhadzovali zo strechy, kde ich ďalší obvinení vrátane obvinených J. D. a Š. D. rolovali, pričom pri čine boli vyrušení policajnou hliadkou, čím takto svojim konaním spôsobili pre poškodenú č. X., S. škodu odcudzením medeného plechu najmenej vo výške 427,20 €,

a tohto konania sa obvinený J. D. dopustil, hoci bol rozsudkom Okresného súdu Spišská Nová Ves, sp. zn. 1T 60/2009, z 13. januára 2009, právoplatným dňa 13. januára 2009 odsúdený za prečin krádeže podľa § 212 ods. 2 písm. a/ Tr. zák., pričom bolo upustené od uloženia súhrnného trestu.

Okresný súd obvinenému J. D. podľa § 212 ods. 4 Tr. zák. s použitím § 37 písm. m/ Tr. zák., § 38 ods. 4 Tr. zák. uložil trest odňatia slobody v trvaní 6 rokov. Podľa § 48 ods. 2 písm. b/ Tr. zák. ho súd na výkon trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia. Súčasne okresný súd podľa § 76 ods. 2 Tr. zák. uložil obvinenému ochranný dohľad podľa § 78 ods. 1 Tr. zák. v trvaní 3 rokov. Podľa § 77 ods. 2 Tr. zák. s použitím § 51 ods. 4 písm. g/ Tr. zák. súd uložil obvinenému povinnosť spočívajúcu v príkaze podrobiť sa v súčinnosti s probačným a mediačným úradníkom alebo iným odborníkom programu sociálneho výcviku alebo inému výchovnému programu.

Okresný súd obvinenému Š. D. podľa § 212 ods. 4 Tr. zák. s použitím § 37 písm. m/ Tr. zák., § 38 ods. 4 Tr. zák. uložil trest odňatia slobody v trvaní 5 rokov a 6 mesiacov. Podľa § 48 ods. 2 písm. b/ Tr. zák. ho súd na výkon trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia. Súčasne okresný súd podľa § 83 ods. 1 písm. e/ Tr. zák. uložil obvinenému ochranné opatrenie – zhabanie vecí 2 ks sekery s drevenou násadou a 1 ks sekery bez drevenej násady. Podľa § 83 ods. 2 Tr. zák. sa vlastníkom zhabaných vecí stal štát.

Podľa § 288 ods. 1 Tr. por. okresný súd odkázal s nárokom na náhradu škody na občianske súdne konanie poškodenú S., č. X., S..

Proti rozsudku Okresného súdu Spišská Nová Ves podali obaja obvinení odvolania, o ktorých Krajský súd v Košiciach rozhodol tak, že odvolanie obvineného Š. D. na neverejnom zasadnutí konanom 14. septembra 2011 uznesením, sp. zn. 6To 78/2011, zamietol podľa § 316 ods. 1 Tr. por. ako oneskorene podané a odvolanie J. D. na verejnom zasadnutí konanom dňa 14. septembra 2011 uznesením, sp. zn. 6To 78/2011, zamietol ako nedôvodné podľa § 319 Tr. por.

Proti uvedeným uzneseniam krajského súdu podali obvinení prostredníctvom svojho obhajcu dovolanie z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por., totiž že zásadným spôsobom bolo porušené ich právo na obhajobu a § 371 ods. 1 písm. d/ Tr. por., teda že hlavné pojednávanie alebo verejné zasadnutie bolo vykonané v neprítomnosti obvineného, hoci na to neboli splnené zákonné podmienky.

Obvinení v dovolaní namietali predovšetkým nesprávnosť zisteného skutku a skutočnosť, že žiadne priame hodnoverné dôkazy nepreukazovali spáchanie uvedenej trestnej činnosti. Poukazovali na výpovede svedkov M. M., L. M., J. K., R. P., M. H. a J. P., ktorí uviedli množstvo výmyslov a nezmyselných tvrdení a k týmto výpovediam nemali možnosť sa obvinení vyjadriť.

Obaja obvinení tiež namietali, že počas hlavného pojednávania konaného dňa 5. a 6. apríla 2011 ich súd vylúčil z pojednávacej miestnosti po dobu výsluchu svedkov a hoci na súde údajne odmietli vypovedať, v prípravnom konaní ich výpovede boli tendenčné a účelové.

Obvinený Š. D. v dovolaní priznal, že sa nachádzal na mieste činu v predmetnej dobe, avšak sa zľakol a rozhodol sa vrátiť späť domov bez toho, aby sa žalovaného skutku dopustil.

Záverom obvinení navrhli, aby najvyšší súd podľa § 386 ods. 1, ods. 2 Tr. por. rozsudkom vyslovil porušenie zákona v zmysle príslušných ustanovení, o ktoré sa dôvody

dovolania opierajú a súčasne zrušil napadnuté rozhodnutia Krajského súdu v Košiciach a aj rozhodnutie súdu prvého stupňa a vrátil vec na opätovné rozhodnutie.

K podaným dovolaniam sa písomne vyjadril prokurátor Okresnej prokuratúry Spišská Nová Ves, ktorý uviedol, že k porušeniu práva na obhajobu v zmysle dovolacieho dôvodu v § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. sa nemohol vyjadriť, pretože obvinení neuviedli ani jednu okolnosť, ktorá by takému záveru svedčila. Obaja obvinení mali v priebehu konania zabezpečeného obhajcu. K uplatnenému dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. d/ Tr. por. prokurátor uviedol, že ani tento dôvod obvinení dostatočne neodôvodnili. Poukázali len na to, že počas výsluchu svedkov (spoluobvinených) boli obaja vykázaní z pojednávacej miestnosti na nevyhnutnú dobu. Súd tak konal z obavy, že by svedkovia v prítomnosti obvinených nevypovedali pravdu, a teda tento postup súdu bol v súlade s ustanovením § 262 Tr. por. Okrem toho ani jeden svedok nevypovedal, čiže uvedená námietka zo strany obvinených je zjavne neopodstatnená. Vo zvyšku dovolania sa obvinení venujú hodnoteniu dôkazov a skutkovým zisteniam súdov, napriek tomu, že správnosť a úplnosť skutkových zistení dovolací súd nie je oprávnený skúmať a meniť. Vzhľadom na uvedené považoval dovolania obvinených za nedôvodné, a preto navrhol, aby najvyšší súd podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolania oboch obvinených odmietol.

Najvyšší súd, ako súd dovolací, primárne konštatoval, že dovolanie obvineného Š. D. je prípustné (§ 368 ods. 1 Tr. por.), že bolo podané oprávnenou osobou (§ 369 ods. 2 písm. b/ Tr. por.), v stanovenej lehote a na príslušnom súde (§ 370 ods. 1, ods. 3 Tr. por.), ale zároveň zistil, že absentujú podmienky dovolania podľa § 372 Tr. por.

Podľa § 372 Tr. por. oprávnené osoby okrem ministra spravodlivosti môžu podať dovolanie len vtedy, ak využili svoje zákonné právo podať riadny opravný prostriedok a o ňom bolo rozhodnuté.

Z vyššie citovaného ustanovenia vyplýva, že obvinený môže napadnúť dovolaním iba rozhodnutie druhostupňového súdu, v našom prípade krajského súdu, ktorým bolo právoplatne vo veci rozhodnuté. Podmienkou prípustnosti dovolania teda je, že rozhodnutiu predchádzalo dvojinštančné konanie. Obvinený Š. D. síce podal odvolanie, ale až po uplynutí lehoty na podanie odvolania (§ 309 ods. 1 Tr. por.). V dôsledku oneskoreného odvolania

nemohol odvolací súd preskúmať rozsudok súdu prvého stupňa a podľa § 316 ods. 1 Tr. por. odvolanie zamietol.

Vzhľadom na vyššie uvedené Najvyšší súd Slovenskej republiky po zistení, že neboli splnené podmienky dovolania v zmysle vyššie citovaného ustanovenia § 372 Tr. por., dovolanie obvineného Š. D. podľa § 382 písm. d/ Tr. por. bez preskúmania veci na neverejnom zasadnutí odmietol.

Vo vzťahu k dovolaniu obvineného J. D. najvyšší súd síce primárne konštatoval, že dovolanie je prípustné (§ 368 ods. 1 Tr. por.), že bolo podané oprávneným procesným subjektom (§ 369 ods. 2 písm. b/ Tr. por.) v zákonom stanovenej lehote a na príslušnom súde (§ 370 ods. 1, ods. 3 Tr. por.); dospel však k záveru, že nie sú splnené dôvody uvedené v § 371 ods. 1 písm. c/ a písm. d/ Tr. por.

V dovolaní obvinený namietal, že došlo k porušeniu jeho práva na obhajobu, pričom toto porušenie videl v tom, že nemal možnosť sa vyjadriť k výpovediam svedkov M. M., L. M., J. K., R. P., M. H. a J. P., ktorí uviedli množstvo výmyslov a nezmyselných tvrdení.

Právo na obhajobu každého, proti komu sa vedie trestné stíhanie, je v Trestnom poriadku upravené v ustanovení § 2 ods. 9 Tr. por. Vyjadruje jeden z právnych princípov, na ktorých je vybudované trestné konanie a jeho zmyslom je zabezpečiť úplnú ochranu zákonných záujmov osoby, proti ktorej sa vedie trestné konanie, ako aj prispieť k náležitému zisteniu skutkového stavu a správneho rozhodnutiu.

Právo na obhajobu primárne zahŕňa právo na osobnú obhajobu (§ 34 ods. 1 Tr. por.), právo nechať sa obhajovať obhajcom (§ 34 ods. 1, § 36 Tr. por.), ako aj právo na povinnú obhajobu (§ 37, § 38 Tr. por.). Jednotlivé zložky práva obhajoby v širšom zmysle sú upravené v ďalších ustanoveniach Trestného poriadku.

Dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. je zásadné porušenie práva na obhajobu. Takýmto zásadným porušením by bolo najmä porušenie ustanovení o povinnej obhajobe podľa § 37 Tr. por., ktoré by mohlo mať konkrétny vplyv na vykonanie jednotlivých úkonov trestného konania smerujúcich k vydaniu rozhodnutí procesnej povahy (napr.

rozhodnutie o obmedzení osobnej slobody) alebo meritórneho rozhodnutia. Dôležité sú teda aj konkrétne podmienky prípadu, ktoré je potrebné vyhodnotiť individuálne ako aj vo vzájomných súvislostiach.

V predmetnej veci sudca pre prípravné konanie obvinenému J. D. opatrením z 16. júna 2010 (č.l. 97), sp. zn. 0Tp 395/2010, ustanovil z dôvodu povinnej obhajoby obhajcu JUDr. I. V.. Odo dňa ustanovenia sa JUDr. I. V. zúčastňoval buď sám, alebo prostredníctvom svojej splnomocnenej zástupkyne Mgr. M. S., všetkých úkonov, vrátane výpovedí svedkov, ktoré obvinený J. D. namietal. Opatrením zo 17. januára 2011, sp. zn. 3T 224/2010, bol obvinenému ustanovený obhajca JUDr. P. P., ktorý zastupoval obvineného až do právoplatného skončenia veci. Počas celého konania teda bolo zabezpečené právo obvineného na obhajobu.

V súvislosti s námietkou obvineného, že nemal možnosť sa k výpovediam uvedených svedkov vyjadrovať najvyšší súd poukazuje na to, že obvinený D. sa zúčastnil konfrontácií 14. júna 2010 medzi ním a svedkom M. M. (č.l. 260-261), L. M. (č.l. 262-263), kde mal možnosť výpovede svedkov konfrontovať. Po ukončení konfrontácie s L. M. však obvinený vyhlásil, že sa žiadnej ďalšej konfrontácie nepodrobí, pretože nemieni počúvať klamstvá, ako ho obviňujú. Dňa 20. septembra 2010 boli vykonané aj ďalšie konfrontácie medzi obvineným a svedkom M. H. (č.l. 264-265), R. P. (č.l. 266-268), J. K. (č.l. 271-272) a J. P. (č.l. 273-275), kde mal obvinený opäť možnosť sa k sporným častiam výpovedí vyjadriť.

Najvyšší súd tiež považuje za potrebné uviesť, že nakoľko namietaní svedkovia odmietli na hlavnom pojednávaní výpovede, súd nemohol brať do úvahy ich výpovede z prípravného konania, a teda ich výpovede neovplyvnili postavenie obvineného a jeho následné odsúdenie.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. teda naplnený nebol.

Obvinený v dovolaní uplatnil aj dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. d/ Tr. por. Jeho námietka spočívala v tom, že na hlavnom pojednávaní konanom dňa 5. a 6. apríla 2011 bol vylúčený z pojednávacej miestnosti po dobu výpovede svedkov M. M., L. M., M. H., J. K. a J. P..

Podľa § 371 ods. 1 písm. d/ Tr. por. dovolanie možno podať, ak hlavné pojednávanie alebo verejné zasadnutie bolo vykonané v neprítomnosti obvineného, hoci na to neboli splnené zákonné podmienky.

Podľa § 262 Tr. por. ak je obava, že svedok v prítomnosti obžalovaného nevyovie pravdu, prípadne ak ide o výsluch svedka, ktorému alebo jeho blízkej osobe z podaného svedectva hrozí ujma na zdraví, smrť alebo iné závažné nebezpečenstvo, agenta alebo o svedka, ktorého totožnosť musí zostať zo závažných dôvodov utajená, urobí predseda senátu vhodné opatrenia na zaistenie bezpečnosti alebo utajenie totožnosti svedka, prípadne vylúči obžalovaného, jeho dôverníkov a verejnosť po dobu výsluchu takého svedka z pojednávacej miestnosti. Po návrate do pojednávacej miestnosti musí byť obžalovaný oboznámený s obsahom výpovede svedka, môže sa o nej vyjadriť aj bez toho, aby sa so svedkom stretol, a môže mu prostredníctvom predsedu senátu klásať aj otázky.

V uvedenom prípade z dôvodu obavy, že by svedkovia nevyovedali pravdivo za prítomnosti obvineného J. D. sudca správne postupoval podľa § 262 Tr. por. a vylúčil obvineného J. D. (ako aj obvineného Š. D.) z pojednávacej miestnosti počas výpovede uvedených svedkov. Po návrate do pojednávacej miestnosti sudca oboznámil oboch obvinených, že svedkovia odmietli vypovedať. Vzhľadom na uvedené považoval najvyšší súd dovolací dôvod v zmysle § 371 ods. 1 písm. d/ Tr. por. za nenaplnený.

Obvinený J. D. v dovolaní tiež poukazoval aj na výpovede svedkov týkajúce sa skutku pod bodom 1/ v obžalobe. Nakoľko tento skutok okresný súd vypustil, keďže nebolo dostatočne preukázané, že by sa ho mali dopustiť obvinení, najvyšší súd sa uvedenými námietkami nezaoberal.

Na základe vyššie uvedených skutočností a citovaných zákonných ustanovení rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky tak, ako je to uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 13. marca 2013

JUDr. Milan L i p o v s k ý , v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Anna Halászová